

Бугрій Н. В.

студентка 5-го курсу Інституту прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ КАЛЬКУЛЯЦІЇ ВІНАГОРОДИ АДВОКАТА У ВИПАДКАХ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Якісне і кваліфіковане надання безоплатної правової допомоги — одна із гарантій соціальної справедливості держави. Україна ж, на євроінтеграційному шляху зобов'язана всіляко покращувати показники соціального захисту населення, відповідно, і піднімати рівень безоплатної правової допомоги.

Актуальність досліджуваної проблематики зумовлена тим, що на сьогоднішній день, судячи з практики, рівень надання адвокатами вторинної правової допомоги не відповідає встановленим європейським стандартам. В більшості випадків виною цього є недостатній рівень фінансування даного роду послуг.

Безоплатна правова допомога — правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел. Безоплатна вторинна правова допомога — вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) захист; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру (ст.ст. 1, 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 № 3460-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 52. — ст.577).

Відповідно до ст. 15 вказаного закону, суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні є: 1) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; 2) адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Безоплатною вторинна правова допомога є лише для суб'єктів, які мають на неї право. В свою чергу, адвокати отримують за свої послуги вданій сфері державну винагороду.

Порядок і розмір виплати винагороди адвокату за надання вторинної правової допомоги встановлений Постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 (Порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу затверджений Постановою КМУ від 17 вересня 2014 р. № 465 Про Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-p>).

Відповідно до пункту другого вказаного порядку: «розмір винагороди адвокатів за надання безоплатної вторинної правової допомоги, передбаченої пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (крім випадків надання такої допомоги особам, визначеним пунктами 3 і 4 частини першої статті 14 Закону), обчислюється у відсотках місячного розміру мінімальної заробітної плати, визначеного законом на час видачі адвокату доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги». Даний відсоток вираховується за допомогою обчислювальних формул, основна суть яких полягає в наступному: коефіцієнт складності роботи

(наприклад надання допомоги у робочий або нічний час, захист інтересів в суді I чи II інстанції і т. д.) множить на кількість годин, затрачених адвокатом і на розмір оплати за годину правової допомоги (відповідно до п. 3 порядку — це 2,5 відсотка від місячного окладу).

В загальному, якщо проаналізувати даний порядок, можна стверджувати, що механізм винагороди адвоката за надання безоплатної правової допомоги в достатній мірі налагоджений і нормативно закріплений. Однак, якщо проаналізувати в свою чергу практику, яка склалася в сучасній Україні, при множенні на коефіцієнт складності і суму мінімальної заробітної плати, згідно прописаних формул, отримана сума не в достатній кількості задовольняє потреби адвоката, і є в значній мірі меншою, ніж ринкова ціна на надання цих же послуг.

Оскільки надання безоплатної правової допомоги, із певною періодичністю, є обов'язковою вимогою для адвокатів, а її оплата значно менша, ніж ринкова ціна на надання того ж виду послуг, на сьогодні в практиці склалася наступна ситуація: більшість адвокатів не в достатній мірі приділяють увагу даного роду справам, стараючись швидше їх «закрити».

Таким чином, надання вторинної безоплатної правової допомоги, для більшості адвокатів — це можливість здобуття особистого досвіду в кримінальних та інших провадженнях, або ж підвищити рівень кваліфікації молодих працівників адвокатських об'єднань.

Однак, є і невеликі плюси в ситуації, що склалася, а саме наступні: у зв'язку з зменшеною оплатою, настала відсутність в потребі «затягування» справи, що є частою практикою в діяльності «нечесних» адвокатів.

Також варто зауважити, що на сьогодні у складі підрозділу Міністерства юстиції України створюються центри з надання безоплатної правової допомоги, що є безперечно вірним кроком на євроінтеграційному шляху нашої держави.

Отже, підсумовуючи викладене, можна констатувати, що на сьогоднішній день в Україні на достатньо високому рівні розвинутий інститут надання вторинної правової допомоги (і розвивається шляхом створення нових центрів), однак її якість, прямо пропорційна від оплати даного роду послуг. Нажаль, сучасний механізм калькуляції винагороди адвокатам за надання вторинної безоплатної правової допомоги не здатний в повній мірі прирівняти її до ринкових цін.